

Notitie

Contactpersoon Bas Bakker

Datum 23 juli 2014

Kenmerk N001-1225068BKR-mwl-V01-NL

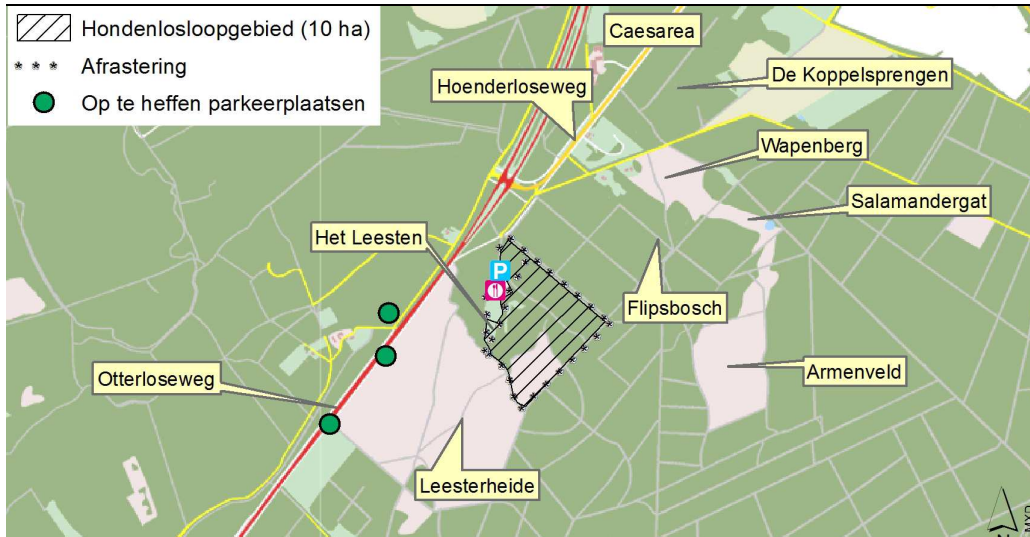
Toetsing Flora- en faunawet realisatie bezoekerscentrum en parkeerplaats Veluwetransferium

Vanuit de Veluwe-2010 doelstelling wordt door de provincie Gelderland in samenwerking met de Veluwe gemeenten en terreinbeherende organisaties, gewerkt aan de realisatie van circa zes Natuurtransferia op de Veluwe. Natuurtransferia zijn overstaplocaties die gesitueerd zijn nabij strategisch gelegen toegangswegen tot de Veluwe. Ze worden aangelegd om het gemotoriseerd verkeer terug te dringen en bezoekers optimaal te informeren en voor te lichten over dit bijzondere natuurgebied. De locatie Het Leesten, nabij Apeldoorn-Zuid, is één van de zes geselecteerde locaties waar een transferiumontwikkeling is voorzien. Het doel van het Veluwetransferium in Apeldoorn is om zowel de kwaliteit van natuur en landschap (per saldo), als de recreatieve toegankelijkheid en bereikbaarheid te verbeteren. De verbetering van kwaliteit voor natuur wordt gerealiseerd doordat bezoekers aan de randen van de Veluwe worden opgevangen en er ook gebieden worden aangewezen waar juist de recreatiedruk afneemt.

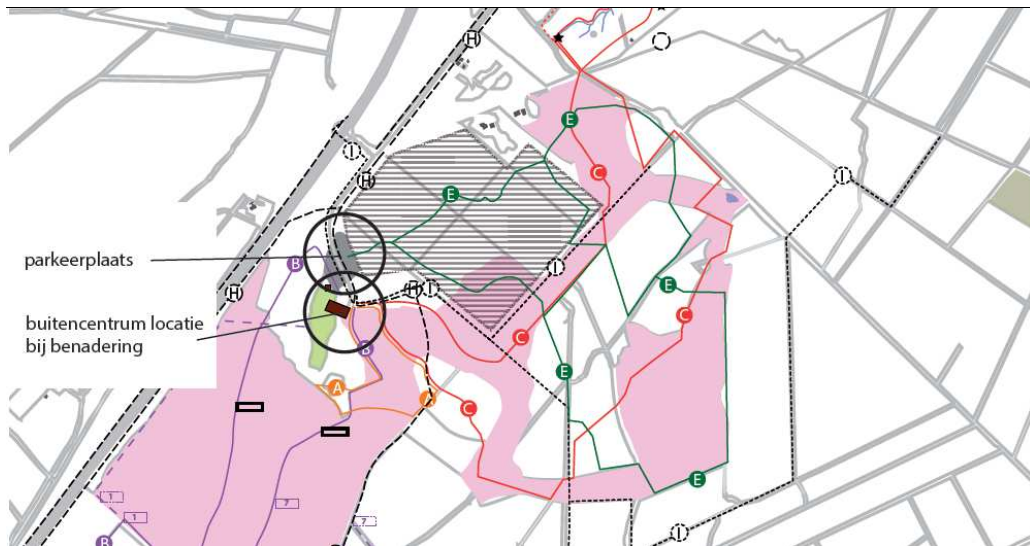
Eind 2013 is in het kader van de realisatie van het Veluwetransferium Apeldoorn een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd. Deze toetsing betrof alle onderdelen van het Veluwetransferium Apeldoorn. In het kader van de bestemmingsplanprocedure voor het Veluwetransferium dient aannemelijk gemaakt te worden dat de realisatie van het bezoekerscentrum en de parkeerplaats uitvoerbaar is in het kader van natuurwetgeving. Het totaalplan voor het Veluwetransferium is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 reeds vergund. Ook de planologische bescherming in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur is reeds gedekt. Onderhavige notitie heeft enkel betrekking op de vergunbaarheid vanuit de Flora- en faunawet van de realisatie van het bezoekerscentrum en de parkeerplaats.

Plangebied en ontwikkeling

Het plangebied voor het Veluwetransferium bestaat overwegend uit aaneengesloten bos, met vooral percelen naaldbos (voornamelijk grove den en minder douglas, Japanse larix, fijnspar) en in mindere mate loofbos (zomer / wintereik, ruwe berk). Naast het bos bevinden zich in het plangebied ook belangrijke natuurwaarden in de vorm van heidegebied; Het Leesten en het Armenveld met het ven Salamandergat. De locatie waar het bezoekerscentrum en de parkeerplek komt bestaat hoofdzakelijk uit bos. Grotere complexen heide liggen op enige afstand. In figuur 1 en 2 zijn respectievelijk de huidige en toekomstige situatie weergegeven.

Figuur 1 Huidige situatie plangebied

Figuur 2 Toekomstige situatie met omcirkelt de parkeerplaats en bezoekerscentrum

Aanwezige natuurwaarden

In de natuurtoets van 2013 is reeds aangegeven dat het gebied waar het Veluwetransferium gerealiseerd wordt in potentie geschikt habitat biedt voor diverse Flora- en faunawet beschermde fauna. In de navolgende tabel is voor het gehele gebied de samenvatting weergegeven.

Tabel 1 Flora- en faunawet soorten (tabel 2/3) die mogelijk geschaad worden¹

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*
Flora	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Zoogdieren	<i>Mogelijk eekhoorn en boommarter (nader onderzoek)</i>	<i>Artikel 11</i>
Broedvogels, <i>tijdens broedseizoen</i>	<i>Geen (aantasting van) vogels tijdens broedseizoen mits uitvoering buiten broedseizoen</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Broedvogels, <i>vaste verblijfplaatsen</i>	<i>Mogelijk soorten als buizerd, sperwer, havik, ransuil (nader onderzoek)</i>	<i>Artikel 11</i>
Vleermuizen	<i>Mogelijk boombewonende soorten (nader onderzoek)</i>	<i>Artikel 11</i>
Reptielen	<i>Zandhagedis, levendbarende hagedis, hazelworm, adder</i>	<i>Artikel 11</i>
Amfibieën	<i>heikikker</i>	<i>Artikel 11</i>
Vissen	<i>Niet aanwezig</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Dagvlinders	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Libellen	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Overige ongewervelden	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>

In het kader van de bestemmingsplanprocedure dient inzichtelijk gemaakt te worden of het aannemelijk is dat de realisatie van het project redelijkerwijs uitvoerbaar is. Voor tabel 2 soorten geldt dat ruimtelijke ingrepen gewerkt kan worden conform een goedgekeurde gedragscode. Dit betekent dat voor de soorten eekhoorn en levendbarende hagedis werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden, zolang dit uitgevoerd wordt binnen de kaders van een goedgekeurde gedragscode. Indien Staatsbosbeheer geen gebruik maakt van een gedragscode voor ruimtelijke ontwikkelingen, dan kan alsnog een ontheffingaanvraag voor tabel 2-soorten aangevraagd worden. De type mitigerende maatregelen zijn nagenoeg vergelijkbaar als maatregelen die in gedragscodes beschreven staan, waarmee een ontheffing verkregen kan worden. De navolgende nadere analyse richt zich dus op boommarter, vleermuizen, zandhagedis, hazelworm, adder en vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is.

¹ Natuurtoets Veluwetransferium, 2013. Kenmerk: R001-1218467OJT-baw-V03-NL

Toetsing aan (potentieel) aanwezige soorten

Boommarter

Door Staatsbosbeheer is in 2014 onderzocht in welke mate de aanwezige bomen in de ruime omgeving van het plangebied geschikt zijn voor roofvogels (jaarrond beschermde nesten), boommarter en vleermuizen². Dit onderzoek betrof geen jaarrond onderzoek naar soorten maar was gericht op het bepalen van de geschiktheid van het gebied voor beschermde soorten. Onderzoek naar deze soorten conform vigerende onderzoeksprotocollen is daardoor voor de uitvoeringsfase nog noodzakelijk.

Voor het bezoekerscentrum en de parkeerplaats zal circa 5700 m² bos gekapt worden. Tijdens het uitgevoerde veldbezoek zijn geen geschikte bomen aangetroffen met holtes die relevant kunnen zijn als verblijfsplaats voor boommarter. Het gehele plangebied is wel geschikt als foerageergebied voor boommarter. In de wijde omgeving van de nieuwe locatie van het bezoekerscentrum en de parkeerplaats is zeer veel geschikt habitat voor de boommarter aanwezig, het betreft een uitgebreid bosgebied, afgewisseld door heideterreinen. Het territorium van een boommarter strekt zich uit van honderden tot duizend hectare. De realisatie van het bezoekerscentrum en de parkeerplek betreft een minimum (0,56 ha) van dit territoriaal oppervlak. Mocht uit nader onderzoek blijken dat er toch een verblijfsplaats van boommarter aanwezig is, dan is op basis van het gewenste habitat van de boommarter en het aanwezige habitat in de directe omgeving te garanderen dat het leefgebied van de boommarter niet in gedrang is. Tevens is met het treffen van de benodigde mitigerende maatregelen aannemelijk dat een ontheffing van de Flora- en faunawet verkregen kan worden.

Broedvogels met een vaste verblijfsplaats

Staatsbosbeheer heeft aangegeven dat de zwarte specht wel wordt waargenomen in het plangebied. Verblijfsplaatsen van deze soort zijn niet aanwezig, een territorium ligt waarschijnlijk meer naar het westen van het plangebied. Evenmin zijn nesten bekend van de wespandief. Het plangebied is wel geschikt als leefgebied voor deze soort. Het plangebied is mogelijk wel geschikt voor soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 tot en met 4), zoals buizerd, sperwer, havik en ransuil. Door Staatsbosbeheer is in 2014 onderzocht in welke mate de aanwezige bomen geschikt zijn voor roofvogels (jaarrond beschermde nesten), boommarter en vleermuizen. Tijdens dit bezoek zijn geen potentiële nesten van eerder genoemde jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen. Een belemmering vanuit de Flora- en faunawet wordt dan ook niet verwacht.

² Mondelinge mededeling Tjibbe Hunink 17-07-2014 en 21-07-2014

Mocht het alsnog blijken dat (één van) de genoemde soorten een nest binnen het plangebied heeft, kan gesteld worden dat in de ruime omgeving van het toekomstige bezoekerscentrum en de parkeerplaats ruim voldoende leefgebied voor deze soort(en) aanwezig is. De omgeving betreft een wijdverspreid bos- en heidelandschap. Met het treffen van voldoende mitigerende maatregelen en door het uitvoeren van de kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen zal naar verwachting een ontheffing Flora- en faunawet verkregen kunnen worden.

Vleermuizen

Tijdens een excursie van de Vleermuizen Werkgroep Gelderland op 31 augustus en 1 september 2012 zijn drie soorten vleermuizen waargenomen binnen het plangebied van Veluwetransferium. Het betrof foerageerde exemplaren van de soorten grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Ook is het plangebied geschikt voor (boombewonende) rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en mogelijk baardvleermuis. Verblijfplaatsen van vleermuizen in naaldbomen komen duidelijk minder voor dan in loofbomen. Het plangebied als verblijfplaats is daarmee niet optimaal geschikt, maar de aanwezigheid van verblijfplaatsen kan niet worden uitgesloten.

Tijdens het oriënterende veldbezoek op 30 juli 2013 zijn geen geschikte boomholten gevonden. Door Staatsbosbeheer is in 2014 onderzocht in welke mate de aanwezige bomen geschikt zijn voor roofvogels (jaarrond beschermde nesten), boommarter en vleermuizen³. Dit onderzoek betrof geen jaarrond onderzoek naar soorten maar was gericht op het bepalen van de geschiktheid van het gebied voor beschermde soorten. Onderzoek naar deze soorten conform vigerende onderzoeksprotocollen is daardoor noodzakelijk. Tijdens dit onderzoek zijn eveneens geen bomen met geschikte boomholten voor vleermuizen aangetroffen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De aanpassingen zorgen echter niet voor een wezenlijke aantasting van de functie als foerageergebied; er zijn voldoende alternatieven in de omgeving. Binnen het plangebied zijn geen cruciale elementen aanwezig die gebruikt worden als vliegroute.

Uit de uitgevoerde veldbezoeken blijkt dat het gebied niet als essentieel leefgebied gebruikt wordt door vleermuizen als verblijfsplaats. Tevens zijn geen essentiële elementen aanwezig die als vliegroute kunnen fungeren. Het gebied is mogelijk wel geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De functionaliteit van het gebied als foerageergebied zal echter niet wezenlijk veranderen door de omvorming van een klein deel van het uitgestrekte bos- en heidegebied. Effecten op vleermuizen en een hiermee gepaarde overtreding van de Flora- en faunawet zijn hierdoor niet te verwachten.

³ Mondelinge mededeling Tjibbe Hunink 17-07-2014 en 21-07-2014

Zandhagedis, hazelworm en adder

Er vindt elk jaar een amfibieën- en reptieleninventarisatie plaats door vrijwilligers in de heidegebieden van het Armenveld, Salamandergat en het Leesten. Voor de realisatie van het bezoekerscentrum en de parkeerplaats is vooral het Leesten van belang. Elk jaar worden er zes rondes gelopen. In 2012 zijn hierbij de volgende soorten waargenomen: adder, gladde slang, ringslang, zandhagedis, hazelworm, heikikker (allemaal tabel 3), en levendbarende hagedis (tabel 2).

Voor de levendbarende hagedis is reeds geconcludeerd dat werkzaamheden voor deze tabel 2-soort uitgevoerd kunnen worden conform een goedgekeurde gedragscode. Voor de poelkikker geldt dat deze soort gebonden is aan voortplantingswater. Dit is niet in de directe omgeving van het toekomstige bezoekerscentrum of de parkeerplaats aanwezig, waarmee een negatief effect op deze soort is uitgesloten. Consequenties vanuit de Flora- en faunawet voor de levendbarende hagedis en poelkikker zijn daardoor niet aan de orde.

Behalve op de heide komen zandhagedis, adder en hazelworm ook in bosranden voor. Dit is bekend van een smalle zone aan de zuidwestrand van het Armenveld, niet specifiek voor het Leesten. Het aantreffen van deze soorten bij de bosranden van het Leesten (en daarmee effecten op deze soorten) zijn hierdoor echter niet uit te sluiten. De ontwikkelingen van het bezoekerscentrum en de parkeerplaats richten zich echter op het bosgebied en niet op de bosrand. Door het treffen van voldoende maatregelen (werkbare perioden, amfibie/reptielenschermen) zijn effecten op deze soorten uit te sluiten. Een belemmering vanuit de Flora- en faunawet is dan ook niet te verwachten.

Conclusies bezoekerscentrum en parkeerplaats Veluwetransferium

Uit de in deze beschreven nadere toelichting op de natuurtoets voor het Veluwetransferium blijkt dat er geen belemmering zijn vanuit de Flora- en faunawet voor de uitvoerbaarheid voor de realisatie van het bezoekerscentrum en de parkeerplaats voor het Veluwetransferium Apeldoorn. De definitieve onderzoeksresultaten dienen verwerkt te worden in een mitigatieplan/werkprotocol en eventueel benodigde ontheffingaanvraag. Voor de beschreven soorten/soortgroepen blijkt dat op populatieniveau geen negatieve effecten te verwachten zijn. Tevens zijn afdoende mitigerende maatregelen te realiseren om op soortniveau effecten te voorkomen. De realisatie van het bezoekerscentrum en de parkeerplaats is daardoor 'redelijkerwijs uitvoerbaar'.